

Naročnina za Ljubljansko pokrajino; letno 100 lir (za inozemstvo 110 lir), za 1/2 leta 50 lir, za 1/4 leta 25 lir, mesečno 9 lir. Tedenska izdaja letno 50 lir. Plaša in toži se v Ljubljani.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 47-61. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.953.

CONCESSIONARIO ESCLUSIVO per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: ISTITUTO ECONOMICO ITALIANO-MILANO, Via G. Lazzaroni 10.

IZKLUČNO ZASTOPSTVO ZA OGLASE v Kr. Italije (razen za Ljubljansko pokrajino) in inozemstvo ima ISTITUTO ECONOMICO ITALIANO-MILANO, Via G. Lazzaroni 10.

Izhaia vsak torek in petek

Liubljana, torek 27. aprila 1943-XXI

Cena posamezni številki lir 0*80

Proizvodnja olja v Italiji

Italija je za Španijo v proizvodnji oljčnega olja prva država na svetu, piše Arturo Marescalchi v rimski reviji »Nuova Antologia« ter nadaljuje:

Oljka zavzema v Italiji 2.168.208 hektarjev površine. Posebni oljčni nasadi se cenijo na 826.261 hektarjev, mešani pa na 1.341.947 hektarjev. Skupno število oljčnih dreves znaša okoli 160 milijonov. To število vsebuje tudi oljke, ki jih goje v Dalmaciji.

Srednja letna proizvodnja v zadnjem desetletju je znašala okoli 12.500.000 stotov oljčnih sadov, proizvodnja olja pa okoli 2 milijona stotov. K temu je treba še prišteti kakšnih 300.000 stotov olja, pridobljenega iz lupin.

Ceprav se oljna kultura razteza na 69 pokrajin, vendar ima svoj pravi pomen le v 38 pokrajinah. Med temi sta v prvi vrsti pokrajini Puglie in Calabria, ki proizvajata skupno 55 odstotkov celotne oljčne produkcije v Italiji.

Sedaj je okoli dva milijona gojiteljev oljk organiziranih v posebni organizaciji, ki razvija močno in plodno delavnost. Zlasti je važna ustanovitev združenih oljarn, ki so urejene na najmodernejši način. Gojitev oljčnih sadik in novih oljčnih nasadov pospešuje imenovana gospodarska organizacija z znatno pomočjo delo in smernice ministrstva za kmetijstvo. Organizacija je uvedla natečaje in razdeljevanje nagrad za racionalizacijo oljne kulture, uspešno pomaga pri zatiranju oljčnih škodljivcev ter dela za doseženje velikega nacionalnega smotra v zvezi z velikim vprašanjem samopreskrbe z maščobami.

Italijansko blago za Albanijo

Z okrožnico od 13. januarja je ministrstvo za korporacije odredilo, da se prodaja blaga, namenjenega v nove anektirane pokrajine, ne sme smatrati kot prodaja izvoznega blaga.

Določeno je bilo — poroča »Autarchia e Commercio« — da se cene neprehranjevalnih proizvodov, določenih za Ljubljansko pokrajino, za ozemlja, ki so bila pridružena pokrajinama Fiume in Zara, za pokrajini Split in Cattaro ter za italijansko ozemlje v Egejskem morju, ne smejo zvišati.

V zvezi s to določbo je Fašistična zveza trgovcev prejela od ministrstva za korporacije sklep, da imenovana določba ne velja za Albanijo, ker je samostojna država. Blago, namenjeno za Albanijo, se more prodajati po izvoznih cenah.

Proizvodnja sladkorja v Franciji

Za saditev sladkorne pese je letos določenih v Franciji 240.000 hektarjev površine, dočim je lani znašala ta površina 260.000 hektarjev, piše »Autarchia e Commercio«. Letošnjo omejitev so povzročile transportne težave. Polja, ki so oddaljena od sladkornih tovarn, se letos ne bodo obdelala. Na njih, kjer letos ne bodo sadili sladkorne pese, nameravajo gojiti oljnatne rastline. Letošnji pridelek sladkorja in 1,85 mil. hl alkohola. milijonov ton. Računajo, da bodo dobili od tega pridelka 617.000 ton sladkorja in 1,85 mil. alkohola.

Dvig kmetijskih cen v Jugovzhodu

O zelo aktualnem vprašanju dviga cen kmetijskih pridelkov razpravlja zadnji »Südost-Echo« ter izvaja med drugim:

Bolj kakor v drugih jugovzhodnih državah razpravljajo trenutno na Madžarskem o razvoju agrarnih cen. Povoda je zato zadosti. V vojni navadno izgineva običajna denarna stiska kmetovalca in nastaja konjunktura, katere nevarnosti pa interesenti le redko spoznajo. Vse to se je pokazalo že v prvi svetovni vojni, ko se je vedno večje nazadovanje proizvodnje pokrilo z rastočimi cenami. Ta ugotovitev velja predvsem za cene kmetijskih pridelkov. Ker se sami oskrbujejo z živili, kmetovalci nazadovanja živilske proizvodnje sploh niso ali le malo čutili, njih dohodki pa so zaradi rastočih cen bili tako visoki, da so ne samo z lahkoto plačali svoje dolgove, temveč si mogli nabaviti tudi razne potrebščine, ki jih v normalnih časih ne bi mogli kupiti.

Sele po l. 1918. so se začele razmere polagoma spreminjati, vendar pa je tako imenovana povojna konjunktura skrbelja za to, da še leta dolgo jugovzhodno kmetijstvo ni občutilo nikake stiske. Popolen preobrat pa je ostal z izbruhom svetovne gospodarske krize v l. 1930. Posledice te krize so bile zlasti za jugovzhodne države katastrofalne. Na Madžarskem so si takrat skušali pomagati z rimskim dogovorom, po katerem sta se Italija in Avstrija zavezali, da bosta plačevali madžarsko pšenico po ceni, ki je bila znatno nad cenami na svetovnem trgu. Za druge jugovzhodne države pa tega izhoda ni bilo. Sele pripravljeno Nemčije, da v okviru obračunskega dogovora plačuje jugovzhodnim kmetovalcem višje cene, jih je oprostila od premočnega konkurenčnega pritiska Argentine in Kanade.

Sedaj je treba na ta razvoj večkrat opozoriti. Po vrednosti je izvoz jugovzhodnih držav od izbruha sedanje vojne bistveno pridobil. Tako je na Madžarskem, ki izvažala do 70% kmetijske proizvode, narastel izvoz od 800 milijonov pengö v l. 1941. na 1150 milijonov pengö v l. 1942. Ta dvig pa ima, kakor je navedel državni tajnik Baranyos, le malo zveze z dvigom količine izvoza. V glavnem je narasla vrednost izvoza zaradi dviga cen, kar je tudi povzročilo, da so madžarska aktivna v prometu z Nemčijo narasla od 45 na 148 milijonov pengö. Podobno je treba tudi oceniti dvig vrednosti romunske agrarne proizvodnje od 51 milijard lejev v l. 1939. na 216 milijard lejev v l. 1942. Tu je dvig cen ustvaril še bolj ko na Madžarskem situacijo, ki kaže pravi prepad med vrednostjo in obsegom trgovine. V praksi je v resnici tako, da je Jugovzhod v zvezi s tremi zaporednimi neugodnimi žetvami izgubil svoj bivši pomen kot žitno izvozno ozemlje, ne da bi prišlo to dejstvo do izraza v vrednostnih podatkih trgovinskih bilanc.

Da je konjunktura cen samo slepilo, tega se odgovorni krogi v Jugovzhodu zavedajo. Zato so po-

vsodi prizadevanja, da se z zvišanjem proizvodnje pride do resnične količinske konjunktura. Težave, ki jih je treba v ta namen premagati, pa postajajo vedno večje. Te niso danes samo v produkcijsko-tehničnem, temveč tudi v psihološkem sektorju. Kmetijski proizvajalec, kakor je izjavil ugledni madžarski strokovnjak Bela pl. Juresek, se odteguje trgu. Iz mnogih vzrokov manjka psihološkega podneta za večjo proizvodnjo in zato je potreben državni pritisk, da se poveča proizvodnja.

Ne manjka glasov, ki so ali za obnovo bivše relacije cen kmetijskih proizvodov ali pa predlagajo prilagoditev oficialnih cen cenam na črni borzi. Prvi predlog se more utemeljiti z raznim argumenti. Tako je opozoril profesor dr. Varga na nekem gospodarskem sestanku v Budapešti na nemški zgradbi, kjer je agrarni stop za cene ohranil kmetijsko relacijo cen. Pa tudi na daljnih svetovnih trgih ni bilo takšnih sprememb cen, ki bi se mogle primerjati z onimi v Jugovzhodu. V zvezi s tem pa je treba tudi omeniti govor, ki ga je imel državni komisar za cene dr. Fischböck 26. marca v Budapešti. S poudarkom je opozoril, da se je treba upreti željam po dvigu cen celo takrat, kadar bi te nastale zaradi zvišanja proizvodnje ali doseženja pravičnih cen, če se hoče preprečiti, da se cene ne dvignejo na splošno. Splošna višina je brez dvoma v vsem Jugovzhodu dosegla že takšno višino, ki povzroča resne pomisleke. Po vojni se mora že sedaj računati z razvojem cen, ki bo zahteval temeljito revizijo se-

danjih cen. V tem pa so nevarnosti, ki se jih ne zavedajo zlasti krogi, ki imajo neposredno korist od sedanjih cen. Na njih naslov se najbrže obrača tudi dr. Varga, ko je dejal: Za jugovzhodne države bo zelo težko po vojni znova doseči zvezo svojih cen s cenami na svetovnih trgih. Velik del kmetijskih cen se razlikuje v svojih proporcijah tako od cen vodilnih držav v evropskem veleprostoru kot tudi od onih na svetovnih trgih, kar more imeti po vojni, ko se bo obnovil mednarodni trg, zelo neugodne posledice. Prilagoditev na izven jugovzhodnega prostora obstoječe razmere bi se mogla doseči na ta način, da bi se posamezne, posebno pretirane kmetijske cene potisnile navzdol. Takšni ukrepi pa so zelo težko izvedljivi in zaradi gospodarskih in političnih težkoč se je bati, da se bodo izravnale cene v posameznih državah na ravni najvišjih cen. To pomeni, da se bodo zvišale cene, ki so danes primeroma nizke. Ta razvoj pa bi mogel ustvariti takšne mednarodne paritete kupne moči, ki bi mogle privedi tudi do nižjega ocenjevanja valut jugovzhodnih držav.

Te besede so bile izrečene predvsem s stališča neizravnanih cen v madžarskem stroju cen. Mnogo važnejša se nam zdi upravičena bojazen dr. Varge, da izgublja Jugovzhod s svojimi previsokimi cenami vedno bolj tla pod nogami in da po vojni s svojimi normalnimi sredstvi ne bo več mogel vplivati na cene in da bo zato izgubil kontakt z velikimi mednarodnimi žitnimi trgi. Kakšne pa bi bile posledice takšnega razvoja, ni težko uganiti.

Evropska sladkorna industrija

Med 33 deželami, ki so po mednarodni statistiki iz l. 1934/35 proizvajale sladkorno peso, je zavzemal sedanji generalni okraj Latiška 20. mesto. V tem letu se je dosegla najvišja proizvodnja sladkorja, namreč 54.000 ton sladkorja. Leta 1940 se je pridobilo 290.786 ton sladkorne pese, sladkorja pa le 45.625 ton. Tri domače sladkorne tovarne so sicer manjšega obsega, a bi se mogle še znatno razširiti. Sladkorna pesa uspeva v Latiški zelo dobro in v tovarnah predelanji sok sladkorne pese ima posebno visoko stopnjo čistoče.

V Švici se še vedno govori o načrtu ustanovitve nove sladkorne tovarne. Ponovno se je že predložil v parlamentu predlog o ustanovitvi dveh novih sladkornih tovarn. Zvezni svetnik Stampfli je opozoril, da se je že v zveznem načrtu za l. 1938/39 predvidevalo povečanje s sladkorno peso zasejane zemlje od 8 na 10 tisoč ha. Sladkorna tovarna v Aarburgu bi mogla letno predelati 18.000 vagonov sladkorne pese, dobavili pa so ji samo 12.000 vagonov. Dokler se kapaciteta te tovarne ne more polno izkoristiti, tudi ni verjetno, da bi zvezni svet ustanovil novo tovarno.

Union Alcoholera Española za l. 1941/42 se opozarja, da se je razvijalo delovanje tovarne enak neugodno kakor v obeh prejšnjih letih. Pridelek melase je ponovno padel, ker se je znova nasadilo manj sladkorne pese. Poročilo izražala upanje, da se bo vlada odločila za zvišanje cen sladkorne repe, da bi se dal podnet za večjo gojitev sladkorne pese in repe.

Na Madžarskem se namerava postaviti v Csiku lesna sladkorna tovarna. Ta namera je dobila že resne oblike in prvi koraki za ustanovitev te tovarne so se že storili. Strokovnjaki pravijo, da znašajo produkcijski stroški za približno 10.000 ton lesnega sladkorja 5,5 milijona pengö, da bi veljal torej en stot tega sladkorja le 55 pengö. Pri današnjih uporabnih možnostih in po najnižjih računih bi dala letna proizvodnja 10.000 ton 2 milijona pengö čistege dobička. Upoštevati pa je še treba, da se pridobe pri proizvodnji sladkorja poleg surovega sladkorja še visokovredna mastna krmila.

Posledica pomanjkanja sladkorja na Bolgarskem je dovoljenje, da se sme saharin prosto uporabljati za dnevno porabo. Dovolil se je nadalje uvoz 20 ton saharina iz

inozemstva, nadalje pa je vlada sklenila, da ustanovi na Bolgarskem lastno tovarno saharina. V Iskarju pri Sofiji se je v ta namen prezidalo neko staro poslopje. Domača proizvodnja naj ne krije samo vse domače potrebe, temveč naj doseže še izvozne presežke.

Tudi romunska vlada se je odločila zaradi slabe žetve sladkorne repe v zadnjih dveh letih dovoliti uporabo saharina in drugih sladkih snovi, ki se proizvajajo na sintetični način v živilski industriji. Vlada upa, da bo mogla z dovoljenjem saharina in drugih sladkih snovi v živilski industriji prihraniti večje količine sladkorja za armado.

Državna sladkorna tovarna na Hrvaškem je začela zidati novo sladkorno tovarno v Zupanji.

V Generalni guberniji obratuje trenutno pet tovarn za slaščice, in sicer dve v Krakovu in 3 v Varšavi. Te tovarne proizvajajo 70 odstotkov vseh slaščic.

Uvoženo blago v Ljubljansko pokrajino

Visoki komisariat za Ljubljansko pokrajino je z odlokom z dne 1. aprila 1943-XXI, UAE No. 238 odredil, da se blago, ki se uvažava v Ljubljansko pokrajino, na katero se ob priliki uvoza pobira prometni davek, oprosti 2% dohodninskega davka, ki se pobira za vsak promet v starih pokrajinah Kraljevine. Ta odredba je potrebna, da se z njo prepreči dvojnna obremenitev blaga, ki prihaja iz starih pokrajin v Ljubljansko pokrajino. Zaradi tega naj vse tvrde, ki nabavljajo blago v starih pokrajinah, zahtevajo od prodajalca, da jim proda blago brez plačila dohodninskega davka. V ta namen pa naj zahtevajo, da opremijo račune z naslednjo klavzulo:

»Prosto plačila dohodninskega davka, ker gre za blago, namenjeno v Ljubljansko pokrajino, okrožnica ministrstva financ Prot. št. 324 z dne 26. XII. 1941-XIX.«

Obvestila za prodajalce v Kr. Italiji dobe prizadeti v pisarni Združenja trgovcev.

Fosfatna ležišča v Švici

Švica je na rudah zelo revna dežela ter je zato vzbudila tem večje presenečenje vest, da so švicarski geologi odkrili na vzhodnem pobočju Jure pri kraju St. Croix obsežna fosfatna ležišča. Sedaj se je ugotovilo, da so ta ležišča še večja, kakor pa se je prvotno mislilo. Ležišča se bodo kmalu začela izkoriščati ter bo mogla Švica v celoti kriti svojo potrebo na umetnih gnojilih.

Spomenica lorda Keynesa

Lord Keynes je sestavil spomenico, v kateri razpravlja o posledicah izgube britanskega premoženja v inozemstvu. Predlaga ustanovitev mednarodne klirinške banke. Dobroimetja in dolgovi dežel, ki bi bile včlanjene v tej banki, naj bi se na podlagi čisto knjižne obračunske enote, ki bi se imenovala »bancor« in ki bi slonela na zlati veljavi, obračunala. Banka naj bi dolžnikom dovoljevala kredite. Mednarodni plačilni promet pa naj bi se postavil pod državno nadzorstvo.

Iz italijanskega gospodarstva

Finančni minister Acerbo je na proračunski seji komisije zbornice fašijev in korporacij med drugim dejal, da se bodo v novem proračunskem letu zvišali državni dohodki predvsem zaradi zvišanja donosa davkov za 4.25 milijarde lir. Višji dohodki se bodo dosegli predvsem zaradi večjega obdajanja vojnih dobičkov. Kakor v drugih državah se morajo tudi v Italiji prilagoditi državne finance novim razmeram. Davke pa je Italija postopno manj zviševala ko druge države. Novi davki bodo zadeli predvsem one dobičke, ki izvirajo iz vojne konjunktore.

Družba Società per Azioni Pirelli v Milanu, ki je matično podjetje Pirellijevega koncerna, je dosegla lani pri vplačani delniški glavnici 450 milijonov lir 64.7 (predlani 56.9) milijona lir čistega dobička. Kakor v zadnjih dveh letih bo tudi letos izplačalo podjetje 14.2 odstotno bruto-dividendo. V kratkem bo vplačano na glavnico še 50 milijonov lir, da bo ta polno vplačana.

Družba Pirelli je že leta 1939 skupno z Zavodom za industrijsko obnovo (IRI) ustanovila posebno družbo za proizvodnjo sintetičnega kavčuka. Ta družba se imenuje S. A. Industria Gomma Sintetica ter je dobila od matične družbe poleg deleža v glavnici v višini 50 milijonov lir še 220 milijonov lir kreditov. Sedaj je družba zaprosila za dovoljenje, da sme svojo glavnico zvišati na 500 milijonov lir. Družba je postavila že dve tovarni, od katerih je prva v polnem obratu in krije že znaten del italijanske potrošnje kavčuka, druga tovarna pa bo v kratkem začela obratovati. Družba je lani dosegla 6.12 milijonov lir čistega dobička in bo izplačala 16.3 odstotno dividendo.

Med Italijo in Slovaško sta bila podpisana nova dogovora o kontingentih in cenah. Po novi pogodbi je določen medsebojni obseg dobav na malo manj ko 800 milijonov Ks, 75 odstotkov vsega slovaškega uvoza iz Italije je dosedaj sestajalo iz tekstilnih izdelkov in tekstilnih surovin. Sedaj se bo ta uvoz zmanjšal, povečal pa uvoz strojev, žvepla, južnega sadja, sočivja in raznih strojev. Slovaška pa bo kakor dosedaj dobavljala Italiji rezani les in celulozo. V italijansko-slovaškem plačilnem prometu je Slovaška sedaj aktivna za 60 milijonov Ks.

Za javna dela v Dalmaciji je izdala italijanska vlada do 25. februarja 1943 90.8 milijona lir. Najvažnejša in že končana dela so: pomol v Sebenicu, vodovodi v Zari, Cattaru in Trau ter obrežna cesta iz Zare do Spalata. Poleg tega se je sezidala tudi velika bolnišnica v Spalatu.

Nova obsežna ležišča nafte so odkrili v Albaniji. Ta ležišča so pri Kruji in merijo 3000 ha ter so petkrat večja ko ležišče pri Devoliju, ki ga od leta 1935. dalje izkorišča družba AGIP. Nadaljnje ležišče so našli v dolini reke Mati.

Družba AGIP v Rimu je lani povečala svoj čist dobiček od 10.6 na 27.1 milijona lir. Družba bo zopet izplačala 5 odstotno dividendo na glavnico 500 milijonov lir. Podjetje je doseglo lani velik razmah, zlasti zbog priključitve podjetij tujega sovražnega kapitala.

Dohodki italijanskih kinogledališč so se v l. 1940 podvojili. Do l. 1939 se je v Italiji izdelalo letno po 35 igralnih filmov, sedaj pa se izdelava na leto 123 igralnih filmov, 120 kulturnih filmov in 110 tedenskih pregledov.

Sofijska mestna uprava je te dni sklenila dobavne pogoje z italijanskimi tvrdkami zaradi dobave tramvajskih vagonov. Do jeseni bodo dobavile italijanske tvrdke Sofiji 12, nemške pa 16 vagonov.

Banca Commerciale Italiana si Romana, ki igra važno vlogo v

Italijanski zavod za proučevanje topola

Potrošnja lesa topola je v Italiji v zadnjih letih pred vojno zavzela velik razmah. Predvsem so leta 1935. proti Italiji proglašene sankcije opozorile Italijo na nujnost, da po možnosti sama krije svojo potrebo po lesu.

Nobeno drugo drevo pa ne daje tako hitro za vse potrebe uporaben les kakor topol. Poleg tega pa so pogoji za rast topolov v Italiji še posebno ugodni.

Kulture topola so se zato v zadnjih letih v Italiji posebno močno razširile, čeprav seveda ne v tej meri, kakor je rasel konsum. Dočim se je v Italiji okoli l. 1920. potrošilo samo par milijonov stotov topolovine, je danes narasla potrošnja tega lesa že na 10 do 12 milijonov stotov ter je treba računati s še nadaljnjim dvigom tega konsuma. Pristojni strokovnjaki so izračunali, da bo v neposredni povojni dobi potreba Italije po topolovini najmanj dvakrat tako velika kakor danes. S tem velikim dvigom potrebe se mora računati in se tudi pravočasno nanj pripraviti. Na zvišan uvoz po vojni ni računati, ker bo v vsej Evropi potreba po lesu z gotovostjo narasla in se bo morala ta potreba tudi kriti.

Topolovina se je v italijanskem gospodarstvu izkazala kot neverjetno uporabljiva. Zlasti se uporablja pri proizvodnji papirja, za vezane plošče, v pohištveni industriji, za izdelavo zaobalnih sredstev, kot stavbeni les in za proizvodnjo vžgalic. V manjši meri pa se uporablja tudi za proizvodnjo staničnine, lesne volne ter za proizvodnjo umetnega usnja in za druge namene. Na vprašanje, če bo mogla Italija po vojni kriti podvojeno potrebo po topolovini z lastno močjo, je treba na vsak način odgovoriti pritrdilno.

Razumljivo je, da so bile pri tako mladi kulturi tudi otroške boleznin in da so se podcenjevale razne težkoče. Mislili so, da so mogoče kulture topola povsod in zato se bili nekod tudi neuspehi. Poleg tega pa je manjkal organ, ki bi vedno bolj številne gojitelje toopla opozarjal na posebnosti te kulture in jim bil v znanstvenem, tehničnem in biološkem pogledu vedno na razpolago.

Zasluga senatorja Burga, predsednika največjega italijanskega koncerna papirnic — »Cartiere Burgo« — je, da je to napako spoznal in tudi poskrbel za njeno odpravo. Na njegovo pobudo in z njegovo pomočjo je nastal pred leti zavod »Istituto di Sperimentazione per la Pioppicoltura Arnaldo Mussolini« v Casale Monferrato, lepem vinskem mestecu Piemonta. Da se je imenoval zavod po velikem bratu Duceja, je samo po sebi razumljiva hvaležnost velikemu možu, ki je kot prvi opozoril na veliki pomen topola za avtarkijo Italije v lesnem gospodarstvu in kateremu se mora italijanski gozd zahvaliti za svoj prehod.

Zavod za proučevanje topola leži blizu 250 ha velikega gozdnega posestva Mezzi, ki je isto tako specializirano za gojitev topola in ki

trgovinskem prometu med Italijo in Romunijo, je izdala sedaj svoje letno poročilo. Banka ima 150 milijonov lejev osnovne glavnice ter spada med romunske velebanke. Njena bilančna vsota je dosegla v l. 1942 6580 milijonov lejev. V letu 1942 je imela banka 66.08 milijona lejev čistega dobička ter bo izplačala 5 odstotno dividendo. Rezerve banke so narasle na 133 milijonov lejev. Likvidnost banke je velika in ima banka 1383 milijonov gotovine ter za 220 milijonov lejev menic. Hranilnih vlog ima banka za 460 milijonov lejev.

leži v neposredni bližini Pada ter nudi tako kar najbolj ugodne produkcijske pogoje. Zavod ima 16 prostorov in poleg njih 5 prizemnih. Priključeni so mu velik rastlinjak ter potrebne obratne naprave ter 4 hektarje veliko poskusno zemljišče, kjer se sadike prvič vstavijo in nato izvrši njih selekcija. Selekcionirane rastline pridejo na 3 hektarje veliko zemljišče, kjer se rastline po daljšem opazovanju znova selekcionirajo, predvsem pa se preizkusi njih uporabljivost za kmetijstvo in za industrijo. Tretje 10 hektarjev veliko zemljišče je določeno samo za gojitev onih dreves, ki so bila spoznana kot uporabna. Priključena je še velika kmetijska šola s

50 ha zemljišča, ki je pogozdeno samo s topoli.

Delovanje zavoda se deli na tri sekcije: na biološko, fitopatološko in tehnično. Zadnji namen vseh sekcij je, doseči tako izpopolnitev proizvodnje topolov, da bo vedno bolj ustrezala potrebam in namenom italijanskega gospodarstva. Ta cilj bo brez dvoma tudi dosežen. Že sedaj je zavod natančno ugotovil, kateri pogoji so najbolj ugodni za rast topolov, v katerih pokrajinah Italije topol najbolje uspeva in kje obeta kultura topola najboljše uspehe. Na ta način se preprečuje, da bi nastale zgrešene investicije. Od zavoda za proučevanje topola v Casalu se morejo pričakovati še veliki rezultati.

Mednarodni trg železa

Položaj na mednarodnem trgu železa je po »Südost-Echo« naslednji:

V Severni Ameriki je gotovega jekla malo, ker znaša mesečna potreba 9 do 10 milijonov ton, jeklarne pa morejo dobaviti na mesec le 5.3 milijona ton. Menijo pa, da nekatere jeklarne material kopičijo, ker računajo še s precej dolgim trajanjem vojne. Jeklarne USA so zelo ovirane pri razširjenju svojih obratov zaradi pičlih zalog gotovega jekla. Vojno-produkcijski urad je v ta namen potrebne količine zmanjšal na polovico, zato pa dovolil večje dodelitve jekla za proizvodnjo cevi za petrolejske vode.

Angleški kontrolni urad za železo in jeklo je izdal naredbo, ki naj olajša produkcijskim tvrdkam pritisk, ki je nastal zaradi preobilice naročil in s tem tudi olajša razdeljevanje železa in jekla. Po tej naredbi ne smejo produkcijske tovarne sprejemati v zadnjem mesecu dobavne dobe nobenih naročil brez predhodnega dovoljenja kontrolnega urada, če se naj te dobave izvršijo še v isti dobavni dobi. Izjeme se morejo dovoliti samo za količine izpod ene tone, če se potrebuje material za nujna popravila. Povpraševanje je po vseh vrstah železa in jekla nujno, zlasti pa po železu za zlitine, po surovi in fini pločevini in tračnem železu.

Dobro zaposlena belgijska železna industrija je dobila nova naročila za železnice. Družba Soc. Nationale des chemins de fer Belge je pred kratkim razpisala posojilo v višini 1 milijarde bfr. Polovico tega posojila so dale belgijske

banke in denarni zavodi. Posojilo se bo uporabilo za obnovo železniškega materiala ter vozovnega parka.

Švedske jeklarne in železarne imajo še nadalje velika naročila. Proizvodnja železa in jekla je na normalni višini. Ker se je proizvodnja surovega železa povečala, se morejo tudi večje količine surovega železa porabiti za proizvodnjo jekla, kar pomeni z ozirom na pomanjkanje starega železa veliko prednost. Po trgovskem železu je povpraševanje zelo živo. Uvoz tega blaga je zadovoljiv. Iz prejšnjih mesecev pa je še nekaj dobavnih zaostankov. Ladjedelnice tožijo zaradi pomanjkanja pločevine in profilov.

Španska železna industrija je trenutno v svojem razvoju ovirana tudi zaradi pomanjkanja tehničnih sil in kvalificiranih delavcev. Tudi starega železa, premoga in materiala za zlitine primanjkuje. Vlada si zato zlasti prizadeva, da bi se povečala proizvodnja premoga.

Japonsko industrijsko ministrstvo je izdalo sedaj smernice za reorganizacijo železnic. Z reorganizacijo naj se doseže večja proizvodnja livaren. S koncentracijo livarn naj se bolj umno izkoristijo delovne sile, material in energija. Manjše livarne se bodo združile.

Med USA in Perujem se vodijo pogajanja o postavitvi jeklarne v Chimbote, za kar bi bilo potrebno 25 milijonov dolarjev. Ta pogajanja so se začela že l. 1941. ter je bila tudi z neko konstrukcijsko in inženirsko firmo iz USA sklenjena dobavna pogodba, toda načrt se kljub temu ni izvedel.

Popravek taksne naredbe

»Službeni list« z dne 21. aprila je objavil naslednji popravek.

K naredbi z dne 8. februarja 1943-XXI št. 16 o uvedbi taksnega papirja z vodnim tiskom in taksnih golic za menice in druge trgovinske vrednostne papirje itd., priobčeni v 12. kosu Službenega lista z dne 10. februarja 1943-XXI, se objavljajo hkrati s prevodom popravkov po italijanskem besedilu še nekateri drugi popravki slovenskega besedila:

1. Zadnji odstavek čl. 3. se mora glasiti pravilno: »Kdor krši določbe tega člena, se kaznuje z globo od L. 10.— do L. 100.—, najmanj pa z L. 10.—«

2. v čl. 5. se glasijo prve tri vrste točke 4. pravilno: »4. na menice in druge trgovinske vrednostne papirje z dospelostjo nad šest mesecev in za tiste, ki so izdane brez datuma in dospelosti in bianko ali brez enega ali drugega«; v predzadnjem odstavku čl. 5. je v 4. vrsti pred besedo »uporabi« dodati besedo »prvič«;

3. v čl. 6. se glasijo točka d) pravilno: »akceptirane fakture z ob-

mešča beseda »pogodbe« z besedo »naloge«;

6. v 2. odst. čl. 19. je namesto »čl. 15.« postaviti »čl. 16.«;

7. v čl. 21. se glasijo začetek prve vrste pravilno: »Tar. post. 34., t. 1., veljajoče...«;

8. v čl. 21. je v 7. vrsti pod c) nadomestiti besedo »carine« z besedo »trošarine«;

9. v čl. 21. se začetek zadnjega odstavka glasi pravilno: »Nespremenjena ostane sorazmerna taksa 0.50 % na neformalne priznanice...«;

10. v čl. 23., zadnji odst. in čl. 24. je v tretji vrsti besedi »pravnih oseb« nadomestiti z besedama »javnih ustanov«;

11. v čl. 32. je v 1. odstavku nadomestiti besedo »tar. post. 99« z besedami: »tar. post. 99a«;

12. v čl. 34. in 35. je besedo »matica« nadomestiti povsod z besedo: »juksta«, besedo »juksta« pa z besedo »vstopnica« (talon, kupon);

13. v čl. 35. je v drugi vrsti nadomestiti besedo »pobranil« z besedo »prodanih«;

14. v zadnjem odstavku čl. 40. je besede »po čl. 37.« nadomestiti z besedami: »po čl. 36.«;

15. v čl. 45. je v tretji vrsti nadomestiti besedo »pavšalno« z besedama: »v gotovini«;

16. v čl. 50. se mora začetek 3. odstavka glasiti pravilno: »Javni, civilno-pravni in upravni spisi, ki so določno datirani pred dnem, ko je ta naredba stopila v veljavo, so zavezani...«;

17. prva vrsta prvega odstavka »pripomb k prilogi A se mora glasiti pravilno: »Za menice, ki so jih izdali trgovci, z vsoto nad L. 100.000.—...«;

18. v točki 2. pripomb se mora glasiti črka c) pravilno: »L. 6.— poleg stalne priznanične takse cent. 10 za menico z dospelostjo nad 6 mesecev in za tiste, ki so izdane brez datuma in dospelosti in bianko ali brez enega ali drugega.«

Kabel med Sofijo in Ruse

Finančni minister Božilov je predložil sobranju zakonski načrt o izrednem kreditu generalnt poštne direkciji v višini 250 milijonov lejev. S tem zneskom naj bi se položil kabel iz Sofije v Ruse. Ta kabel naj bi potem dobil priključek na telefonsko omrežje Romunije.

Le migliori macchine per cartonaggi, legatorie, arti grafiche, zincografie, scattolifici ecc. sono fornite dalla

S. A. Ing. M. GAIA - Brescia

Chiedete prospetti e offerte all'Istituto Economico Italiano - Casella postale 36 - Chiari (Brescia).

Najboljše stroje za kartonažo, knjigoveznice, grafična dela, cinkografije, izdelovanje škatel itd. dobavlja tvrdka

S. A. Ing. M. GAIA - Brescia

Zahtevajte prospekte in ponudbe pri Istituto Economico Italiano - Casella Postale 36 - Chiari (Brescia).

ZAHVALA

Vsem, ki ste počastili spomin našega ljubljenega moža, najboljšega očeta, dedka, strica in tasta, gospoda

RAVNIKAR JOSIPA

se iskreno zahvaljujemo.

Ljubljana, Palermo, Landsberg, 24. aprila 1943.

Ravnikarjevi

Denarništvo in zavarovalstvo

Spremenjeni nemški obtok kovancev

Nemški obtok kovancev se je glede svoje sestave v vojni znatno spremenil. Iz vojnogospodarskih razlogov so bili vzeti iz prometa vsi kovanci iz niklja in bakra. Po stanju 30. septembra 1939. je bilo vseh teh kovancev za 554.1 milijona RM, in sicer za 417 milijonov RM kovancev iz niklja po 1 RM, za 116.2 milijona kovancev iz niklja po pol marke, za 8.7 milijona bakrenih novcev po 2 in za 12.2 milijona bakrenih novcev po 1 fenig. Iz istega razloga so se začeli v zadnjem četrtletju 1941 jemati iz prometa tudi stari novi po 5 in 10 fenigov iz aluminijevе bronce. Teh novcev je dosedaj vzetih iz prometa za 59.2 milijona RM ali 40%.

Iz obtoka odtegnjeni kovanci so se nadomestili z aluminijastimi novci po 50 stotink in z novci po 1, po 5 in 10 stotink iz cinka. Prvi novi iz aluminija so se pojavili že proti koncu l. 1939. ter je sčasoma njih obtok narasel na 179 milijonov RM. Izdaja novih kovancev iz cinka pa se je začela v 2. četrtletju 1940. Od teh je sedaj v obtoku: novcev po 1 stotinko za 23.9 milijona RM, novcev po 5 za 44.3 in novcev po 10 stotink za 133.3 milijona RM. Novih vojnih novcev je torej skupno dosedaj v prometu za 380.5 milijona RM. Poleg tega se je nekoliko povečal obtok srebrnikov, in sicer po 5 mark za 11.4 milijona in po 2 marki za 22.1 milijona RM. Celotni obtok kovancev je približno za 200 milijonov RM pod zadnjim predvojnimi izkazom, zato pa so se izdali bankovci (Rentenbankscheine) po 1 in 2 marki ter je bil s tem manjši obtok kovancev več ko izravnani.

Beograjska Dunavska banka je dosegla letos pri na 35 milijonov dinarjev zvišani glavnici 5.82 (predlani 4.38) milijona din čistega dobička.

Beograjska trgovska banka je dosegla lani 2.2 milijona din čistega dobička. Hranilne vloge banke so znašale 75.7 ter so v primeri s predlani močno narasle. Banka se je lani združila z Občo trgovsko banko in Gornjeresavsko gospodarsko banko ter je sedaj zvišala svojo glavnico od 12 na 30 milijonov dinarjev.

Madžarska je uredila vprašanje vojnih posojil iz prve svetovne vojne. Imetniki teh posojil dobe nove obveznice. Dosedaj je bilo izdanih teh obveznic za 76 milijonov pengö. V gotovini pa se je plačalo za vojna posojila 0.65 milijona pengö. Po izenačenju davčnih predpisov v Protektoratu s predpisi v Nemčiji so bile sedaj izenačene tudi železniške tarife.

Naloge slovaške industrije

Razvoj slovaške industrije je bil kakor piše »Südost-Echo« neenoten, ker je Slovaška v zadnjih dveh desetletjih pripadala dvema državam. Najprej je pripadala Ogrski, ki je bila še pred kratkim izrazita agrarna država, nato pa Češko-Slovaški, kjer se slovaška industrija ni mogla prav razviti, ker so Čehi pospeševali predvsem svojo lastno industrijo. Sprememba v razvoju slovaške industrije je nastala, ko je dobila Slovaška 6. oktobra 1938 svojo avtonomijo, še bolj pa 14. marca, ko je 1939 postala Slovaška samostojna.

Danes je na Slovaškem več ko 1000 industrijskih podjetij ter je v industriji zaposlenih mnogo več ko 100.000 ljudi ali 19 odstotkov vsega prebivalstva. V posameznih industrijskih panogah je zaposlenih ljudi:

	odstotka
v rudarski in topilniški industriji	15.5
v kovinski in elektrotehnični	26.5
v lesni	11.5
v stavbeni	7.7
v celulozni in papirni	6.3
v kemični	4.4
v usnjarski	3.8
v stekleni	2.3
v tekstilni in industriji umetnih tkiv	12.8
v živilski	7.0
v elektrarnah	2.0

Slovaške industrije se osredotočujejo predvsem v velikih dolinah rek, kjer jim zlasti cenene vodne sile nudijo zelo ugodne obstojne pogoje. Deloma pa je odvisna lega industrijskih podjetij tudi od ležišč domačih surovin. Značilno je, da zaposluje kovinska industrija več ko eno petino vseh v industriji zaposlenih delavcev. Sicer so razvojne možnosti kovinske industrije zaradi vojnih razmer deloma omejene, ker je nabava potrebnih surovin v zadostni količini nemogoča. Vendar pa je tudi sedaj kovinska industrija ena največjih slovaških izvoznih industrij in po njenih izdelkih je v inozemstvu močno povpraševanje.

Važna je tudi v Slovaški kemična industrija, zlasti ona podjetja, ki se opirajo na domačo surovino les. To so predvsem podjetja za lesno destilacijo, celulozne in papirne tovarne. Zadnji dve zavzemata v slovaški bilanci zunanje trgovine eno prvih mest. Glede svojega odjema pa so se morale te tovarne preorientirati. Dobre trgovinske pogodbe pa zagotavljajo celulozni in papirni industriji popolno izkoriščanje njih kapacitet.

Na domačih surovinah temelje nadalje: steklena, živilska in v zadnjem času tudi tekstilna industrija. Zadnja je bila do pred kratkim navezana na uvoz inozemskih

surovin, ker je proizvodnja slovaške volne malenkostna, bombaž pa se je moral sploh v celoti uvažati. Odkar pa je lani začela obratovati vistra-tovarna v Bratislavi, se more oskrbeti vsa slovaška tekstilna industrija z vistro.

V stavbeni industriji zavzema prvo mesto industrija cementa. Odjem proizvodov štirih slovaških cementarn je zajamčen na podlagi pogodbe z Nemčijo. A tudi dežele evropskega jugovzhoda kažejo v zadnjem času živo zanimanje za slovaški cement.

Glede poslovnega položaja slovaške industrije se more reči, da ni proizvodnja v l. 1942, navzlic vojnim težavam nazadovala. Ni pa se moglo preprečiti, da so se v industrijskih panogah le zgozile nekatere spremembe. Tako so za vojno važne industrije znatno zvišale število svojih nameščenec. Zaradi tega se je pojavilo znatnejše pomanjkanje kvalificiranih delavcev, da slovaški uradi že premišlujejo, kako bi podobno kakor se je to zgodilo v drugih državah, vključile v industrijsko delo še vse neizkoriščene delovne sile. Slovaška industrija se je morala tudi v rastočem obsegu prilagoditi proizvodnji za vojno važnih proizvodov.

Iz navedenega se jasno vidijo naloge, ki jih mora rešiti slovaška industrija. Poleg tega pa se mora slovaška industrija že danes pripravljati na rešitev druge važne naloge, da bo mogla takoj po vojni preiti na proizvodnjo blaga, ki bo v miru najbolj potrebno.

Zidanje stanovanj v Belgiji

V normalnih časih se je v Belgiji sezidalo na leto povprečno več ko 20.000 stanovanj. Od leta 1939, pa je zidava stanovanj neprestano nazadovala in padla v »mobilizacijskem« letu od približno 24.000 stanovanj v l. 1938, na približno 15.000. V vojnem letu je stavbena delavnost še bolj nazadovala in v vojnem letu 1940. je bilo sezidanih samo še 3209 novih stanovanj. Toda že l. 1941. se je stavbena delavnost zopet poživila zaradi ukrepov, ki so jih izdale nemške zasedbene oblasti, da se je sezidalo v l. 1941. skoraj še enkrat toliko stanovanj ko v letu 1940., namreč 6200. Od teh se je sezidalo v štirih flamskih provincih (Antwerpen, Vzhodna Flandrija, Zapadna Flandrija in Limburg) s približno 3.8 mil. prebivalcev 3600 stanovanj, v 4 valonskih provincih za 2.6 milijona prebivalci pa približno 1500 novih stanovanj, v Brabantu za 1.756.000 prebivalci pa približno 1130 novih stanovanj.

Pomanjkanje stanovanj vlada še nadalje v Belgiji, ker se je med vojno znatno število stanovanj uničilo. Računati pa je s tem, da se bo še nadalje stopnjevala stavbena delavnost in da se bo tudi pomanjkanje stanovanj nehalo.

Trgovinski register Gospodarske vesti

Vpisi:

»Foresta«, Genova, sedež podjetnice Kočevje. Obratni predmet: Gozdna industrija na splošno ter izvrševanje vseh trgovskih in industrijskih poslov, ki so z njimi zvezani. Družba se more udeleževati tudi sorodnih poslov ter izvrševati vse trgovske in finančne posle, ki so zvezani z družbenim namenom. — Oblika družbe: delniška družba, ustanovljena 27. marca 1942 in dovoljena od Visokega komisariata. Delniška glavnica znaša 600.000 lir, razdeljena na 600 imenskih delnic. Družbo zastopa predsednik ali pooblaščenec upravni svetnik oz. postavljeni upravnik. Podružnico v Kočevju zastopa predsednik upravnega sveta Miciak Niko, trgovec v Abbaziji.

Iz združnega registra

Pri Nabavni in prodajni združenju pekovskih mojstrov v Ljubljani se vpiše namesto pokojnega Megušarja Jožeta kot član upravnega sveta pekovski mojster Jože Pire v Ljubljani.

Združna hranilnica, z. z. o. j. v Ljubljani se je razdružila in prešla v likvidacijo. Likvidatorji: dosedanji člani upravnega odbora: Šterk Peter, Urbas Miroslav, Vrečar Franc in Žabjek Jože. Izbršeta se člana upravnega sveta dr. Brezigar Milko in Flegar Stane ter pooblaščenec Ruprecht Hubert.

Občni zbori

»Slograd«, slovenska gradbena in industrijska d. d. v Ljubljani ima 22. redni občni zbor 6. maja ob poli 12. v poslovnih prostorih družbe, Vrtača 9. Vsakih 20 delnic daje pravico do enega glasu. Delnice se morajo položiti najmanj šest dni pred občnim zborom.

Kreditna zadruga bančnih, zavarovalnih, trgovskih in industrijskih uradnikov ima 4. glavno skupščino 4. maja ob 18. v združni poslovalnici. Če skupščina ob napovedani uri ne bi bila sklepna, bo druga čez pol ure ne glede na število združnikov.

Švicarska detajlna trgovina

Kakor je ugotovil švicarski zvezni urad za industrijo, obrt in delo, je promet v nadrobni trgovini od izbruha vojne po vrednosti neprestano rasel, po količini pa se je dvigal samo do spomladi 1940, nato pa je začel padati. V potrošnji se kaže, da se je promet v nadrobni trgovini obrnil od racionaliziranih predmetov na druge, ki so še prosti. Tako je n. pr. narasel promet s pohištvom za 19 odstotkov, s kuhinjskimi in gospodinjskimi predmeti za 10, ur za 17, papirnatih izdelkov za 9 odstotkov, dočim je padla prodaja damskih oblačil za 1.2, perila za 1.3, mesa in klobas in mesnih izdelkov pa za 17 odstotkov.

Med Hrvatsko in Bolgarsko je bila sklenjena pogodba o medsebojni pravni pomoči.

Dosedaj objavljene bilance hrvaških lesnih podjetij izkazujejo vseskozi dobre uspehe. 11 delniških družb lesne stroke izkazuje delniško glavnico v skupni višini 141.9 milijona kun ter rezerve v višini 225.8 milijona kun.

Na Bolgarskem so se ustanovile za uvoz raznega blaga osrednje ustanove, ki imajo monopolni značaj. Med drugimi so se ustanovile take osrednje ustanove za uvoz celuloze in celuloznega lesa.

V Grčiji pripravljajo že dalj časa načrt o ustanovitvi tovarne za umetna tkiva. Sedaj se vodijo pogajanja s švicarskim podjetjem Parcofil za dobavo potrebnih strojev za proizvodnjo umetnih tkiv po postopku Viscosa.

Turčija je v zadnjem času nabavila v Iraku večje količine dateljnov, v kompenzacijo pa bo dobavila Iraku stavbeni les.

Turško trgovinsko ministrstvo pripravlja ustanovitev banke za zunanjo trgovino, ki bo krila kreditne potrebe uvozne, izvozne in tranzitne trgovine.

Romunski generalni komisariat za določanje cen je zvišal cene za celulozo, karton, strešno lepenko ter za papir in navadno lepenko za 50 odstotkov.

Zastopniki slovaške gozdne in lesne industrije so zaprosili za večjo dodelitev vagonov ter je železniška uprava njih želji ustregla.

Madžarske državne železnice so določile za novo sezono maksimalne cene za železniške prage. Proizvajalci pa s temi cenami niso zadovoljni, ker da z njimi ne morejo kriti svojih stroškov. Ponudba železniških pragov bo zato padla, če ne pride med proizvajalci pragov in železniško upravo do sporazuma.

Z okrožnico nemškega državnega gozdarskega mojstra so dobili gozdni uradi poziv, da dodele volnikom, ki so se izkazali pri spravljaju lesa iz gozdov, večje količine drv.

V Franciji se je izvedla ostra ločitev med trgovino z novim in starim pohištvom. Trgovine, ki so dosedaj prodajale novo pohištvo, ne smejo prodajati starega pohištva, trgovine s starim pohištvom pa ne novega.

Sladkorne tovarne v Ukrajini, katerih je bilo pod sovjeti 136 in ki so bile skoraj vse uničene ali poškodovane, so začele večinoma znova obratovati. Danes jih obratuje že 106 in morejo na dan predelati 650.000 stotov sladkorne repe. Zaradi te proizvodnje je mogla nemška vojska na vzhodni fronti kriti vsvo svojo potrebo, poleg tega pa je ostalo še sladkorja za sladkorne tovarne in izdelovalnice marmelade.

Kanadska vlada namerava v bližnjih dneh racionalirati potrošnjo premoga, lesa in tekočih goriv.

Ze lani so ustavile Združene države Severne Amerike obratovanje zlatih rudnikov, da dobe na ta način delavce za druge, vojno važne rudnike. Njih primeru je najprej sledila Avstralija, nato pa tudi Južna Afrika. Sedaj je ustavila obratovanje svojih zlatih rudnikov tudi Japonska, ker je danes jen samostojna valuta in se blago danes itak ne plačuje več v zlatu, temveč se mednarodna plačila obračunavajo. Povečanje zlate rezerve Japonski danes zato ni potrebno.

Stavbena delavnost v Budapešti

Madžarski zavod za proučevanje gospodarstva je objavil podatke o stavbeni delavnosti v Budapešti. Po teh podatkih je bilo v Budapešti v prvih devetih mesecih 1942 za 30% več novih stanovanjskih hiš postavljenih ko v istem času l. 1941. Še bolj se vidi oživljenje stavbene delavnosti iz števila novih stanovanj, katerih je bilo leta 1942 sezidanih 73% več ko v l. 1941. Navzlic temu pa je bilo povpraševanje po stanovanjih večje, kakor pa jih je bilo sezidanih. Letno bi se moralo sezidati 6 do 7 tisoč novih stanovanj.

Priporoča se

A. ŠINKOVEC nasl.
K. SOSS

LJUBLJANA
Frančiškanska ulica

Čitajte »Trgovski list«!

OKVIRJE izdeluje specialist **KLEIN**
Wolfova 4

SPLOŠNO JUGOSLOVENSKO BANČNO DRUŠTVO D. D.

Podružnica v LJUBLJANI, Ulica 3. maja št. 6

Brzojavni naslov: BANKVEREIN — Telefoni: 2559, 3319

Izvršuje najpovoljnije vse bančne posle

Kupujemo in prodajamo RADIO aparate

RADIO aparate, pisalne stroje, kolesa in sestavne dele se najceneje dobi pri trdki

A. BIRKE, Ljubljana, Mestni trg 19

TELEFON 24-56

TELEFON 24-56

SPECIALNA DELAVNICA ZA POPRAVILA RADIO APARATOV

Na drobno!

Schneider & Verovšek

trgovina z železnino

Ljubljana

Na debelo!

Manufaktura
na
debelo

Šalamun & Lampe

LJUBLJANA

Frančiškanska ulica št. 4

Telefon 37-89

Predno obesite oz.
kupite nove zavese,
si oglejte izložbe
trvdke

A. & E. SKABERNÈ
LJUBLJANA

Poseben oddelek za linolej, zavese itd.

STEKLO
PORCELAN

AVGUST AGNOLA
LJUBLJANA

TYRŠEVA CESTA ŠT. 10

TELEFON 24-78

VOJNOVIČ & Cie.

TVORNICA VIJAKOV IN KISIKA (oxygen)

LJUBLJANA-VIČ

Il mio bambino è a letto con l'influenza...
Moj otrok je zbolel za influenco...

Le così dette forme influenzali comprendono, accanto alla vera influenza, quel complesso di malattie invernali rappresentate da tosse, febbre, faringiti, tracheiti, bronchiti.

In tutti i malanni da raffreddamento è rimedio sovrano la

In vendita in tutte le farmacie
Dobi se v vsaki tekorni

Tako zvane oblike influence obsegajo, poleg resnične influence, še množico zimskih obolenj, kakor so kašelj, mrzlice, vnetja grla in sapnika, bronhitis.

Proti vsem boleznim prehlada Vam pomaga

RODINA

Contro il raffreddore e le forme influenzali
Zoper prehlad in oblike influence

E' INUTILE SOFFRIRE
ZAKAJ BI TRPELI

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

SODNO DEPOZITNI ODDELEK * HRANILNIKI * TEKOČI RAČUN * PUPILARNO VARNA!
IZPLAČUJE „A VISTA VLOGE“ VSAK ČAS, „NAVADNE“ IN „VEZANE“ PO UREDBI

ZA VSE VLOGE IN OBVEZE HRANILNICE

JAMČI MESTNA OBČINA LJUBLJANSKA

Priporoča se

**Drogerija
Gregorič**

Ljubljana, Prešernova ul.

Priporoča se domača

izdelovalnica copat

A. Potrato

LJUBLJANA

Šelenburgova ul. št. 4
(dvorišče)

Disponiamo di partite
**di vino, vermut,
marsala, fichi secchi ecc.**

Favorite interpellarci

Razpolagamo s partijami

**vina, vermuta,
marsale, suhih fig itd.**

Prosimo naročil

LA MERCANTILE

Casella postale 36 - CHIARI (Brescia)

Priporoča se

Drogerija

Ä. Kanc

Ljubljana

Židovska ulica

Že v 24 urah barva, plesira in kemično snai obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce ovratnike in manšete. Pere, suši, munga in lika domače perile
tovarna JOS. REICH
Poljanski nasip 4-6. Šelenburgova 3
Telefon št. 22-72.

Bencin, nafta, vsa mineralna olja, tovotne- in kolomasti, lekarniško-drogerijske vaseline, parafinska in vazelinska olja, glicerini, razne parfumske esence, kaolin, krede in težki špat

stalno na zalogi

Petronafta, **A. HMELAK**

Ljubljana, Tel. 38-90

Strojno podjetje

R. Willmann

Ljubljana, Slomškova 3

Beneški jarmeniki, cirkularke, nihalne žage, brusilni stroji — zatvornice — transmisije — elektrotovorna in jamska dvigala, vitli in dvigalne naprave — rebraste cevi iz kovanega železa

Računski stroj »TOTALIA«

Razmnoževalni stroj »SADA«

ročni in električni modeli!

RADIOVAL

Ljubljana — Dalmatinova ulica št. 13

Radio aparati!

Popravila

MOTVOZ IN PLATNO D. D.

GROSUPLJE

MOTVOZ

PLATNO

VRVARIJA

ŠPEDICIJA TURK

LJUBLJANA

prevzema
Oearinjenje vseh uvoznih in izvoznih pošilk in to hitro, skrbno in po najnižji tarifi. Revizija pravilnosti zaračunanja carine in vsa pojasnila brezplačno. Vilharjeva c. 33 (naspr. nove carinarnice) Tel. 24-59

PROSTO JAVNO SKLADIŠČE

prevzema
Vskladiščenje raznega blaga, kakor tudi pohištva v lastnem, mestne trošarine in uvoznine prostem javnem skladišču. Oskrba inkaso-povzetij. Kotnikova ulica št. 12 (nasproti mestne elektrarne) — Telefon 30-78

Prevažanje vsakovrstnega blaga, kuriva, strojev, solitve v Ljubljani in izven Ljubljane z vozovi in avtomobili in to hitro ter po nizki ceni. Masarykova cesta 9 (nasproti tovarnega kolodvora) — Telefon 21-57